12/04/2025

Ο τάφος του Αγίου Λαζάρου (ΦΩΤΟ)

/ Οδοιπορικά

Ο ευαγγελιστής Ιωάννης κάνει εκτενή αναφορά στο φίλο του Χριστού Λάζαρο και στην ανάστασή του. Με αφορμή τη σχετική βιβλική διήγηση (Ιω. 11:38-47) θα δούμε κάποια στοιχεία από τη μορφολογία των τάφων της εποχής του Χριστού.

Ο Λάζαρος με τις αδελφές του ζούσαν στη Βηθανία ένα χωριό που βρισκόταν περίπου δεκαπέντε στάδια (τρία χιλιόμετρα) ανατολικά από την πόλη της Ιερουσαλήμ (Ιω. 11:18). Είναι γνωστά όσα προηγήθηκαν της αναστάσεως του Λαζάρου για το λόγο αυτό θα επικεντρώσουμε την προσοχή μας στα όσα διαδραματίσθηκαν έξω από το χωριό στον τόπο όπου γινόταν οι ταφές.

Το πρώτο στοιχείο που μας δίνει ο ευαγγ. Ιωάννης είναι ο τύπος του ταφικού μνημείου του αγίου Λαζάρου: «ἦν δὲ σπήλαιον«. Επρόκειτο για μνημείο με σπηλαιώδη μορφή. Από μία πρόχειρη αναζήτηση στο διαδίκτυο μπορούμε να διαπιστώσουμε ότι κατά την έποχη του Χριστού υπήρχε μία ευρεία ποικιλία μνημείων στην Αγία Γη.

Ας δούμε κάποιους τύπους:

Σε αυτόν παρατηρούμε ότι υπάρχουν τρεις πύλες που περιβάλλονται από κτιστές αψίδες και αυλή με πέτρινους τοίχους δεξιά και αριστερά για να συγκρατείται το χώμα. Στο εσωτερικό του συγκεκριμένου τάφου υπάρχουν λίθινες σαρκοφάγοι. ένα τόσο μεγάλο και φροντισμένο μνημείο ήταν τόπος ταφής πολλών ανθρώπων.

Στο σημείο αυτό να σημειώσουμε ότι οι Εβραίοι δεν επέτρεπαν την εκταφή, καθώς τη θεωρούσαν ως βεβήλωση για το νεκρό, συνέλεγαν όμως τα οστά και τα τοποθετούσαν σε λίθινα ή πήλινα οστεοφυλάκια. Κατά συνέπεια, οι χώροι ταφής των μεγάλων οικογενειών ήταν ευρύχωροι με πολλές θέσεις απόθεσης νεκρού, όπως διακρίνουμε στην επόμενη φωτογραφία.

Ένας άλλος τύπος ήταν σκαμμένος στην πέτρα με κίονες στην πρόσοψη, όπως ο λεγόμενος τάφος του Ζαχαρία, φωτογραφία του οποίου ακολουθεί:

Οι τάφοι που αναφέραμε ήδη ανήκαν σε ευκατάστατες οικογένειες, οι οποίες είχαν τη δυνατότητα να κατασκευάσουν και να συντηρήσουν μνημείο τέτοιου μεγέθους.

Οι περισσότεροι Ιουδαίοι δεν είχαν αυτή τη δυνατότητα και έθαβαν τους νεκρούς τους σε απλούστερες κατασκευές.

Ο σπηλαιώδης τάφος που εικονίζεται στην επόμενη φωτογραφία είναι από την

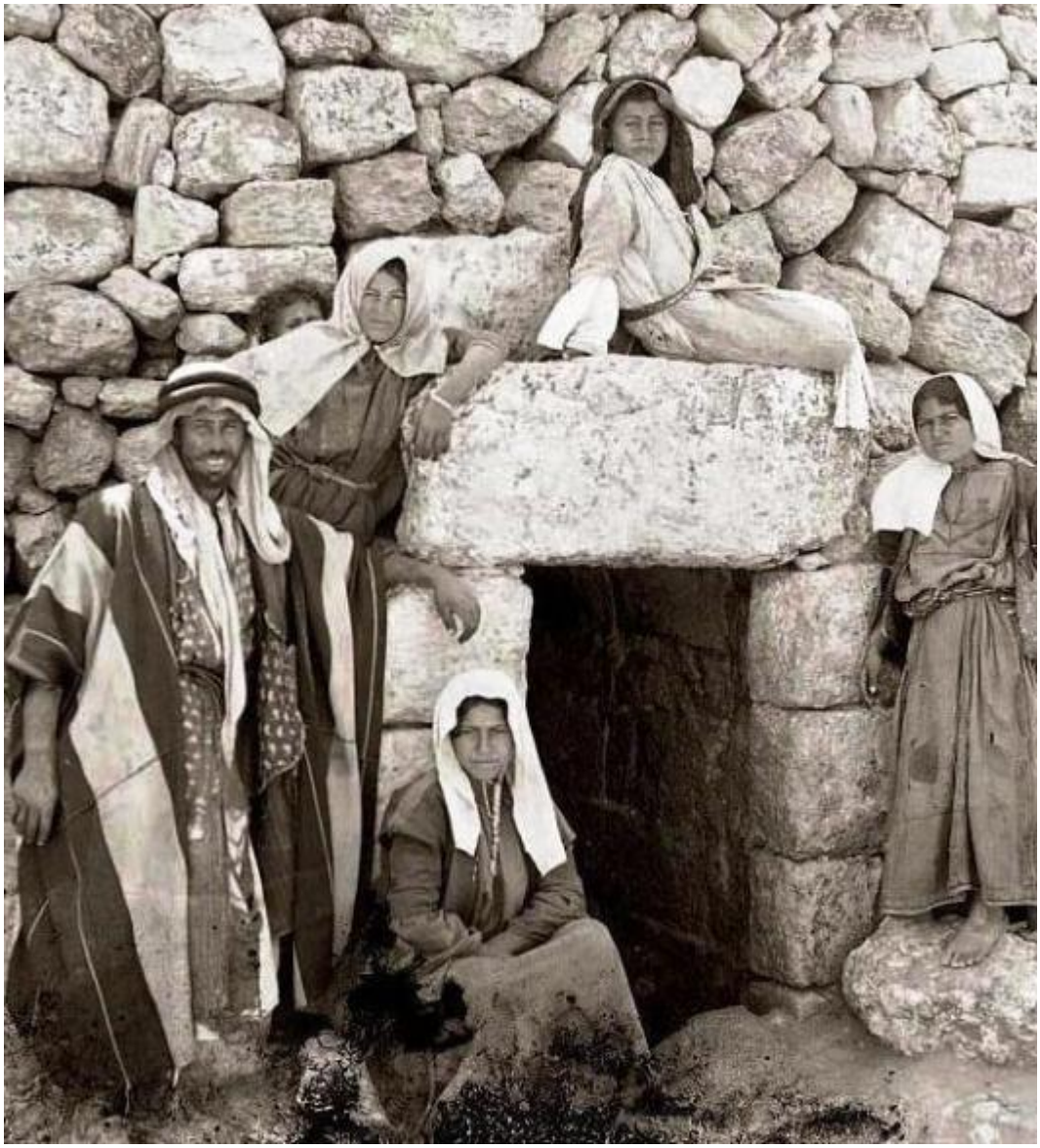
πρώιμη εποχή του χαλκού (από το 3.000 π.Χ.).

Είναι πολύ απλούστερος από τους άλλους. Ουσιαστικά είναι μία σπηλιά με απλή διαμόρφωση της εισόδου της. Χρήση παρόμοιων μνημείων συναντάται και στην Παλαιστίνη του 1ου μ.Χ. αιώνα.

Από τη σημείωση του ευαγγ. Ιωάννη «ἦν δὲ σπήλαιον» οδηγούμαστε στο συμπέρασμα ότι ο τάφος του αγίου Λαζάρου πρέπει να έμοιαζε με αυτόν.

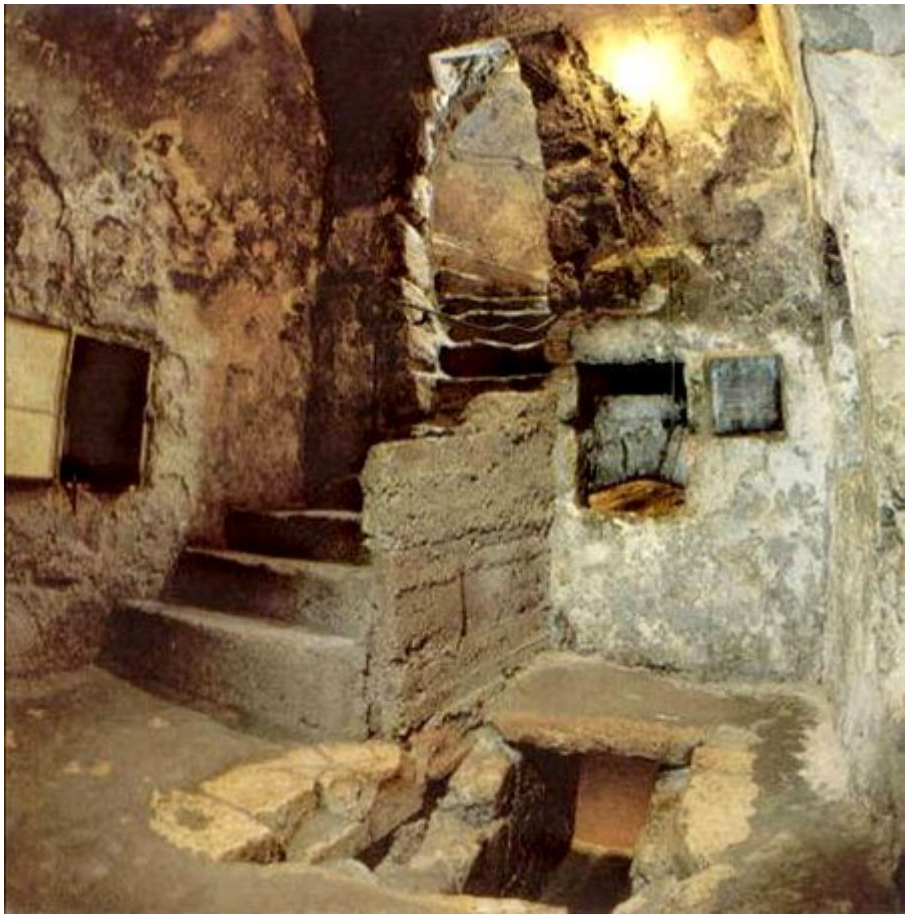
Πράγματι οι φωτογραφίες που ακολουθούν από το μνημείο που θεωρείται ως ο τάφος του Λαζάρου δείχνουν ότι είναι κάπως έτσι.

Το μνημείο στη σημερινή του μορφή έχει αρκετό βάθος και για να φθάσεις στο χώρο που βρίσκεται η κρύπτη θα πρέπει να κατέλθεις αρκετά

σκαλοπάτια.

Ο τάφος του Λαζάρου βρίσκεται στο βάθος του μνημείου και έχει τη μορφή ταφικού δωματίου. Ο χώρος της σπηλιάς έχει διαμορφωθεί κατάλληλα για να δεχτεί το νεκρό σώμα.

Ένα ενδιαφέρον σημείο είναι ο τρόπος με τον οποίο έκλειναν οι τάφοι. Σε κάποιες περιπτώσεις υπήρχαν **λίθινες θύρες**.

Ένας άλλος τύπος θύρας ήταν αυτός που εικονίζεται αμέσως μετά. Επρόκειτο για μία **πέτρα σκαλισμένη στο περίγραμμα της θύρας του μνημείου από τη μία μεριά και φαρδύτερη από την άλλη**. Εφάρμοζε όπως μερικά πώματα σε μπουκάλια.

Στην περίπτωση του Λαζάρου, αν δεχθούμε ότι το μνημείο που σήμερα θεωρείται ο τάφος του μάλλον ήταν κάτι τέτοιο (αν ήταν στην έξοδο του τάφου) ή μία πλάκα

(αν ήταν στην οροφή του ταφικού θαλάμου). Ο Χριστός, κατά τον άγιο Ιωάννη είπε «ἄρατε τὸν λίθον» (Ιω. 11:39). Μία καλή μετάφραση θα ήταν «σηκώστε την πέτρα» αλλά θα μπορούσε να αποδοθεί και «απομακρύνετε την πέτρα» ή «βγάλτε την πέτρα». Στην πρώτη περίπτωση θα ήταν δυνατό να αναφέρεται στο λίθο της οροφής του ταφικού θαλάμου, ο οποίος θα ήταν οριζόντιος, στις άλλες περιπτώσεις είτε στο λίθο της εισόδου είτε στον λίθο που έκλεινε τον ταφικό θάλαμο.

Ο τρίτος τρόπος με τον οποίο έκλειναν τα ταφικά μνημεία φαίνεται ότι δεν ταιριάζει στην περίπτωση του αγίου Λαζάρου, αλλά στον τάφο του Χριστού.

Το μνημείο ήταν σκαμμένο σε βράχο και το έκλεινε μια κυλινδρική πέτρα, η οποία έπρεπε να κυλίσει για να αποκαλύψει το άνοιγμα του μνημείου. Ο ευαγγ. Ιωάννης και στην περίπτωση του τάφου του Χριστού χρησιμοποιεί το ρήμα «αἴρω». Ο λίθος ήταν «ἠρμένος ἐκ τοῦ μνημείου» (Ιω. 20:1). Οι άλλοι ευαγγελιστές όμως αναφέρονται σε κυλινδρικό λίθο ό οποίος έπρεπε να κυλιθεί.

Ματθαίου 27:60 «προσκυλίσας λίθον μέγαν» κατά την ταφή.

Ματθαίου 28:2 «ἀπεκύλισεν τὸν λίθον» ο άγγελος.

Μάρκου 15:46 «προσεκύλισεν λίθον» κατά την ταφή.

Μάρκου 16:2 «τὶς ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον;» αναρωτιούνται οι Μυροφόρες.

Μάρκου 16:3 «θεωροῦσιν ὅτι ἀποκεκύλισται ὁ λίθος» τελικά.

Λουκά 24:2 «εὗρον τὸν λίθον ἀποκεκυλισμένον ἀπὸ τοῦ μνημείου» οι Μυροφόρες.

Από τα παραπάνω χωρία πρέπει να θεωρήσουμε βέβαιο ότι ο τάφος του Χριστού είχε καλυμμένη την είσοδό του από κυλινδρικό λίθο.

Στις προηγούμενες φωτογραφίες φαίνεται πως ακριβώς λειτουργούσε το σύστημα. Μάλιστα, σε κάποιες περιπτώσεις, όπως στη δεύτερη, υπήρχε λαξευμένος οδηγός ό οποίος βοηθούσε να μην πέσει ο κυλινδρικός λίθος. Η φωτογραφία αυτή προέρχεται από τον τάφο της βασιλικής οικογένειας της **Αδιαβηνής** και βρίσκεται έξω από την Ιερουσαλήμ. Η οικογένεια αυτή, ηγεμόνες ενός μικρού βασιλείου, βορειοανατολικά από την Αγία Γη, προσηλυτίσθηκε στον ιουδαϊσμό.

Παρόμοιας μορφής ήταν και ο τάφος της απογόνου των **Ασμοναίων** βασίλισσας **Μαριαμνής**, αγαπημένης συζύγου του Ηρώδη, ο οποίος τελικά τη δολοφόνησε.

Πηγή: [www.pemptousia.gr – Αθανάσιος Μουστάκης, Δρ Θεολογίας]